

Töövarjuränne Tšehhimaal Repice Edubbaa koolis: metoodiline selgus ja õppija autonoomia toetamine

Periood: 10.-16.04.2025

Osalejad: Kaisa Penijäinen, Helen Mött (algklasside õpetajad)

Asukoht: Repice küla, Tšehhi Vabariik

Vastuvõttev organisatsioon: Edubbaa põhikool

Õpiränne toimus Erasmus+ programmi raames.

Koondanalüüs on valminud õpilepingute ja õpetajate refleksioonide põhjal.

Pikemat ülevaadet õpirändest loe **kooli kodulehelt**.

Õpirände fookused ja õpiväljundid

Osalejate töövarjuränne keskendus järgmistele valdkondadele:

- **Individuaalne ja diferentseeritud õpe:** meetodid õppijate individuaalse arengu toetamiseks, sh HEV-õpilaste kaasamine ja õpi- ja arenguteede teadlik kujundamine.
- **Projekt- ja teemapõhine õpe:** Jena Plan'i metoodika rakendamine igapäevases õpetamises.
- **Kaasaegne hindamine:** kujundava tagasiside, digivahendite ja enesehindamise loomulik lõimimine õppeprotsessi.
- **Koostöö ja kaasav haridus:** õpetajate meeskonnatöö, tugistruktuuride roll ja HEV-õpilaste toetamine.
- **Õuesõpe ja aktiivne vahetund:** liikumispõhised tegevused ja tervikuna hästi korraldatud koolipäeva rütm.

Kokku osalesid õpetajad vähemalt 20 tunni vaatluses, reflekteerisid kolleegide ja kohaliku koolijuhiga, osalesid koolielus ning tutvusid metoodikate ja õppematerjalide praktilise kasutusega.

Peamised tähelepanekud ja tugevused Repice kooli töökorralduses

- **Struktureeritud õppeperioodid:** Kooliaasta on jaotatud 6-nädalasteks tsükliteks, igaüks oma fookuse, hindamisperioodi ja õppetegevustega. See suurendab õppijate teadlikkust ja eneseregulatsiooni.
- **Individuaalsed arengumapid:** Igal õpilasel oli isiklik mapiga süsteem, kuhu koondati töölehed, tagasiside ning perioodihinnangud, kasutades nt valgusfoori hindamist.
- **Süsteemne tagasiside:** Õpilastele anti järjepidevat, arendavat tagasisidet, kasutades ka enesehindamist ja rühmatöös kogutud infot.
- **HEV-toetus praktikas:** Tugimeeskond ja klassiõpetajate koostöö oli selge ning igal õpilasel oli võimalus individuaalseks tööks ja vajadusel tagasitõmbumiseks.

- **Õpetajate koostöö:** Oluline roll oli eelplaneerimisel ja jagatud vastutusel. Õpetajad tegid tiimides koostööd, et tagada ühtne metoodiline raamistik kogu koolis.
- **Õpilaste autonoomia:** Õpilased valisid oma tempo, said iseseisvalt navigeerida ülesannete vahel ning vastutada oma õppimise eest.

Võimalikud rakendused meie koolis

Repice kooli praktikatest inspireerituna plaanivad õpetajad kaaluda järgmisi arendusi, rakendades neid ise või ettepanekuna kooli pedagoogilisele juhtkonnale:

- Selgemalt struktureeritud **õppeperioodide rakendamist** (nt 6–8-nädalased tsükliid), mis suurendaks õpilast teadlikkust, iseseisvust ja eneseregulatsiooni.
- **Õpilaste enesehindamise töölehtede** ja **visuaalsete arengumudelite** juurutamist (nt valgusfoor, enesepeegeldused), mis aitavad süsteemselt toetada arenguteid ning teevad nähtavaks õpilaste edusammud ka neile endile.
- **Õpetajate tiimitöö tugevdamist**, nt ühine sügisese seminar või lennupõhine planeerimine.
- **Kujundava hindamise järjekindlam kasutamine** igapäevases õppeprotsessis
- **Iseseisvust toetavate tööformaaside loomine**, sh diferentseerimine tempode ja valikute alusel.
- **Õuesõppe ja aktiivsete vahetundide** süsteemne sidumine õppetööga.
- **Digivahendite loomulik lõimimine** tundidesse (lühiajalised kasutused, iseseisvad kordamisvõimalused).
- **Toetav ja läbimõeldud päevakava:** nt puuviljapausid ja regulaarne toitlustamine aitavad luua keskendumist toetavat keskkonda.
- **Ühtne pedagoogiline süsteem ja väärtusraam** kogu koolipere tasandil (1.–9. klass), mis suurendab turvatunnet ja järjepidevust nii õpilaste kui õpetajate jaoks.

Õpirändekogemuse mõju õpetajatele

Kaisa ja Heleni jaoks oli Repice kooli töökorraldus avardav ja inspireeriv, kinnitades samas mõningaid juba meie koolis käibel olevaid põhimõtteid ning julgustades süstemaatilisemalt liikuma individualiseeritud õppe ja selgemalt struktureeritud koostöö poole. Mõlemad rõhutasid, et nende professionaalne enesetõhusus kasvas, sest nad said oma varasematele teadmistele süsteemse raamistiku ja uusi rakendusideid.

Kultuuriline ja isiklik mõõde

Õpirände ajal majutati kohalikus peres, mis pakkus sügavat kultuurilist kogemust ja aitas mõista kogukonna igapäevaelu. Tõsteti esile:

- **Kohalik toit ja elurütm**, mis pakkus võrdlusmomente Eesti tavadega.
- **Rahvusmuuseum Praha kesklinnas**, mida kirjeldati kui silmapaistvat ja harivat kogemust.

- **Soojus ja usaldus majutajate poolt**, mis lisas õpirändele isikliku ja südamliku mõõtme.

Korralduslik pool

- **Raatuse kooli Erasmuse koordinaatori** poolne ettevalmistus oli osalejate hinnangul **väga põhjalik ja toetav**. Kõik praktiline info oli selgelt kommunikeeritud ja toetas keskendumist sisule.
- **Vastuvõtva kooli korraldus oli mõnevõrra mõjutatud kontaktisiku ootamatust haigestumisest**. Seetõttu tuli veidi rohkem rakendada ka iseseisvat initsiatiivi, mis ei takistanud saamast väärtuslikku ja sisukat kogemust.

Kokkuvõte

Edubbaa kooli näol oli tegemist väikese, kuid metoodiliselt väga küpse ja ühtse lähenemisega kooliga, kus õppimine oli süsteemne, kaasav ja iseseisvust toetav. Eesti õpetajad said siit kinnitust nii oma senistele praktikatele kui ka uusi ideid süsteemseks arenguks.

Õpiränne andis väärtuslikke teadmisi selle kohta, kuidas toetada **ennastjuhtiva õppija kujunemist, koostööpõhist õpetajate arengut ja kaasavat haridust** nii, et kõik lapsed saaksid õppida endale sobivas tempos ja viisil. Õpiränne kinnitas, et suur mõju sünnib mitte vaid uuest teadmisest, vaid selle **süsteemilisest rakendamisest kogu koolikultuuris**. Õpiränne täitis seatud eesmärgid ja andis osalejatele tugeva tõuke edasi liikumiseks nii professionaalselt kui isiklikult.